

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Aprendizaxe e Ensino da Historia e as Ciencias Sociais		Código	652604421
Titulación	10 Mestrado Universitario en Profesorado de Educación Secundaria: Ciencias Sociais (Geografía e Historia)			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	Anual	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Diéguez Cequiel, Uxío-Breogán	Correo electrónico	uxio.breogan.dieguez.cequiel@udc.es	
Profesorado	Diéguez Cequiel, Uxío-Breogán	Correo electrónico	uxio.breogan.dieguez.cequiel@udc.es	
Web	https://pdi.udc.es/es/File/Pdi/F57DK			
Descrición xeral	Na presente materia abordárase a Historia como disciplina escolar e os seus eixos estruturantes; así como as finalidades do ensino da Historia, a educación para a cidadanía, o coñecemento do feito relixioso e a espiritualidade ao longo do tempo, nos seus distintos contextos, e os factos económicos. Para alén das dificultades dos contidos históricos para o estudiantado de Educación Secundaria			

Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos Non se realizarán cambios.
	2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen - Actividades iniciais - Análise de fontes documentais - Sesión maxistral - Aprendizaxe colaborativa - Traballos tutelados - Presentación oral - Discusión dirixida *Metodoloxías docentes que se modifican Non se realizarán cambios. A única modificación é que o traballo realizarase a través das ferramentas online: Moodle, Teams, Stream, Forms).
	3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado Correo electrónico: Diariamente. De uso para facer consultas, solicitar encontros virtuais para resolver dúbidas e facer o seguimento dos traballos tutelados. Moodle: Diariamente. Segundo a necesidade do alumnado a través dos foros. Teams: 1 sesión semanal ou mais segundo o demande o alumnado para o seguimento e apoio na realización dos ?traballos tutelados?, sempre no horario da materia.
	4. Modificacións na avaliación Non se realizarán cambios. A única modificación é que será de forma telemática. Os traballos serán entregados ou presentados a través das diferentes ferramentas informáticas (Teams, Moodle, Stream) e o alumnado realizará o traballo colaborativo de forma telemática. *Observacións de avaliación: Ao alumnado que non superara a avaliación continua, orientaráselle para a mellora daquela tarefa ou tarefas nas que non se acadara a máxima puntuación.
	5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía Non se realizarán cambios.

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	(CE-E1) Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.
A2	(CE-E2) Coñecer os contidos que se cursan nas respectivas ensinanzas
A3	(CE-E3) Coñecer a historia e os desenvolvementos recentes das materias e as súas perspectivas para poder transmitir unha visión dinámica das mesmas.
A4	(CE-E4) Coñecer contextos e situacións nas que se usan ou aplican os diversos contidos curriculares
A5	(CE-E5) Coñecer os desenvolvementos teórico-prácticos do ensino e a aprendizaxe das materias correspondentes.
A6	(CE-E6) Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.
A7	(CE-E7) Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.
A8	(CE-E8) Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas das e dos estudantes.
A9	(CE-E9) Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe.

A10	(CE-E10) Coñecer estratexias e procedimentos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulamentación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.
A11	(CE-E11) Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
A12	(CE-E12) Analizar criticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación empregando indicadores de calidade.
A13	(CE-E13) Identificar os problemas relativos ao ensino e aprendizaxe das materias da especialización e propor alternativas e solucións.
A14	(CE-G14) Respetar e promover os dereitos humanos, os valores da cultura da paz e dos valores democráticos, e o recoñecemento dos principios e fundamentos da atención á diversidade.
A19	(CE-P2) Acreditar un bon uso da expresión oral e escrita na práctica docente.
B1	(CE-G1) Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.
B2	(CE-G2) Comprender o desenvolvemento da personalidade de estes estudantes e as posibles disfuncións que afectan á aprendizaxe.
B3	(CE-G3) Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
B4	(CE-G4) Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
B5	(CE-G5) Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e no centro, abordar e resolver posibles problemas.
B6	(CE-G6) Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.
B8	(CE-G8) Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.
C1	N.1. Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma.
C3	N.3. Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	N.4. Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	N.6. Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	N.7. Asumir como profesional e cidadán/cidadá a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	N.8. Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
		AP1	BP1 CP1
		AP2	BP2 CP3
		AP3	BP3 CP4
		AP4	BP4 CP6
		AP5	BP5 CP7
		AP6	BP6 CP8
		AP7	BP8
		AP8	
		AP9	
		AP10	
		AP11	
		AP12	
		AP13	
		AP14	
		AP19	

Contidos	
Temas	Subtemas

1) A Historia como disciplina escolar: eixos estruturantes e as finalidades do ensino da Historia, a educación para a cidadanía, o coñecemento do feito relixioso/espiritual e os feitos sociais e económicos.	-A función escolar do ensino-aprendizaxe da Historia e as Ciencias Sociais. Criterios de selección e elaboración de materiais educativos.
2) Dificultades dos contidos históricos para os estudantes de Educación Secundaria. Selección dos contidos históricos. Xustificación.	-A avaliación dos contidos históricos. Criterios e instrumentos de avaliación. Qué y para qué?
3) Organización e secuenciación dos contidos / Fontes, recursos e metodoloxías no ensino da Historia.	-Institucións: arquivos, hemerotecas, bibliotecas, museus.
4) Estratexias de ensino-aprendizaxe e a súa relación cos distintos modelos didácticos. Diferentes tipos de actividades. Fontes, recursos e metodoloxías no ensino da Historia / Recursos didácticos e experiencias de aprendizaxe no ensino da Historia.	-Cómo realizar unidades didácticas de Historia. -Fontes: escritas, iconográficas, orais, outros recursos materiais.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais	A12 A13 A14 B1 C1 C4 C7	4	10	14
Traballos tutelados	A1 A8 A9 A19 B3 B4 C3 C6 C8	6	15	21
Aprendizaxe colaborativa	A1 A8 A11 A12 A14 B5 B2	12	13	25
Discusión dirixida	A12 A13 A14 A19 B8 C4 C7	1	2	3
Presentación oral	A19 B3 C1 C4 C6 C7	2	15	17
Sesión maxistral	B1 B3 B4 B5 C4 C6	21	10	31
Actividades iniciais	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A10 A11 A12 A13 A14 B6	2	25	27
Atención personalizada		12	0	12
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Actividades que se realizarán ao longo da materia onde se analizarán diferentes fontes documentais. Fundamentalmente artigos de investigación sobre Historia e a súa función social, Didáctica da Historia e as Ciencias Sociais desde unha perspectiva crítica.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma do alumnado, consistirá na formulación e desenvolvemento dunha investigación ou innovación propia do campo da Didáctica da Historia e das Ciencias Sociais.
Aprendizaxe colaborativa	Traballo en grupo de forma colaborativa coa axuda do profesor orientada fundamentalmente ao desenvolvemento do traballo tutelado.
Discusión dirixida	Reflexión e discusión en grupo, coa axuda do profesor, orientada fundamentalmente á comprensión da materia e a súa natureza e potencialidades.
Presentación oral	Como resultado do traballo tutelado presentarase na aula os obxectivos e resultados principais do mesmo.

Sesión maxistral	Mediante as sesións maxistrais traballaranse os contidos que conforman o marco teórico-práctico a partir da exposición oral, guiada co uso de presentacións, de medios audiovisuais e coa introdución de cuestións dirixidas ao alumnado coa finalidade de favorecer a aprendizaxe e a construción do coñecemento. Realizarase unha exposición xeral introdutoria de cada un dos distintos temas de que consta o programa, indicando os aspectos que o alumnado debe ampliar co seu traballo persoal, coas oportunas orientacións bibliográficas. Tendo en conta que esta materia se vai impartir seguindo un modelo híbrido, existe a posibilidade de que estas sesións maxistrais sexan gravadas e postas a disposición do alumnado a través da Moodle da materia, dependendo do contexto sanitario provocado pola COVID-19.
Actividades iniciais	Metolodoxía centrada en familiarizar ao alumnado coa aprendizaxe e ensino da Historia e as Ciencias Sociais.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral Actividades iniciais Análise de fontes documentais Traballos tutelados Aprendizaxe colaborativa	Os traballos de tarefas de aula terán un seguimento personalizado para garantir o cumprimento dos obxectivos e prazos así como para resolver dúbidas.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Análise de fontes documentais	A12 A13 A14 B1 C1 C4 C7	Analizarase criticamente e reflexionarase sobre documentación repartida na aula.	10
Traballos tutelados	A1 A8 A9 A19 B3 B4 C3 C6 C8	A aprendizaxe de metodoloxías para a súa aplicación didáctica concretarase na elaboración dun estudo ou traballo acerca dalgunha das temáticas consideradas no espectro dos espazos culturais. O alumnado seleccionará un tema, formulará os obxectivos, realizará unha xustificación, desenvolverá a metodoloxía idónea, resolverá o tema e/ou proposta e obterá as conclusións pertinentes.	40
Aprendizaxe colaborativa	A1 A8 A11 A12 A14 B5 B2	Actividades que promovan o traballo en pequenos grupos: intercambio de información, discusións, postas en común, toma de decisións, comprensión do grupo como unha tarefa única.	20
Discusión dirixida	A12 A13 A14 A19 B8 C4 C7	Os textos e temas que se traballen na aula serán obxecto, puntualmente, de discusión dirixida na aula. facilitando a adquisición das destrezas explicativas fundamentais para o desenvolvemento da profesión de profesor/a.	15
Presentación oral	A19 B3 C1 C4 C6 C7	Os traballos de pequeno grupo serán obxecto de exposición na aula, xa que facilitan a adquisición das destrezas explicativas fundamentais para o desenvolvemento da profesión de mestres/as.	15

Observacións avaliación
Na avaliación terase en conta a actitude, interese, participación e dedicación á materia tanto na aula como fóra da mesma. Aquele alumnado que non supere a avaliación continúa, a partir das metodoloxías presentes na materia, terá que superar unha proba obxectiva.

Fontes de información	
Bibliografía básica	BIBLIOGRAFÍA BÁSICA-BURKE, P (1994): Formas de hacer historia, Alianza, Madrid.-CARRETERO, M ET ALII (1989): La enseñanza de las Ciencias Sociales.Madrid. Visor.-FERNÁNDEZ VALENCIA, A. (coor, 2001): Las mujeres en la enseñanza de las Ciencias Sociales. Madrid. Síntesis.-HERNÁNDEZ SANDOICA, E. (1995):Los caminos de la historia.Madrid. Síntesis.-HERNÁNDEZ SANDOICA, E. (2004):Tendencias historiográficas actuales. Escribir Hª de hoy. Madrid. Akal.-PLUCKROSE, (1993): Enseñanza y aprendizaje de la historia. Madrid. Morata.-UBIETO,A. (1988): El entorno, lo que nos rodea, como fuente histórica y materia de estudio.ICE de la Universidad de Zaragoza.

Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías